

Dziki, Sylwester

"Bibliografia opracowań prasy ukazującej się w Polsce w latach 1939-1945 : część II: publikacje z lat 1981-1997", Jerzy Jarowiecki, Ewa Wójcik, Grażyna Wrona, Kraków 1999; "Bibliografia opracowań prasy śląskiej : t. IV: suplement za lata 1945-1999", Joachim Glensk, Opole 2000 : [recenzja]

Rocznik Historii Prasy Polskiej 4/1(7), 197-198

2001

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sylwester Jerzy Jarowiecki, Ewa Wójcik,
DZIKI Grażyna Wrona
**Bibliografia opracowań prasy
ukazującej się w Polsce w latach
1939–1945. Część II: Publikacje
z lat 1981–1997**

Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii
Pedagogicznej 1999, 242 s.

Joachim Glensk
**Bibliografia opracowań prasy śląskiej.
T. IV: Suplement za lata 1945–1999**
Opole: Państwowy Instytut Naukowy Instytut
Śląski 2000, s. 188

Jerzy Jarowiecki, Ewa Wójcik, Grażyna
Wrona

**Bibliography of Papers on Press published
in Poland in 1939–1945.**

Part II: Publications from 1981–1997

Joachim Glensk

Bibliography of Papers on the Silesia Press.

T. IV: Supplement for 1945–1999

Różne są zakresy treściowe obu wymienionych wydawnictw. Mimo to widzę dużo (przynajmniej od strony formalnej) punktów stycznych. Obie publikacje są nie tylko rzetelnymi wkładami do nie opracowanej dotąd niestety bibliografii retrospektywnej polskiego prasoznawstwa, ale i znacznie rozszerzają jej program wydawniczy. Nie wyobrażam sobie, by w nie sporządzonej dotąd bibliografii retrospektywnej były uwzględniane publikacje zawarte w pismach codziennych. Omawiane tu bibliografie, zajmujące się wąskimi wycinkami wiedzy o prasie, w szerokim zakresie uwzględniają również zawartość dzienników. Stąd też nawet gdyby powstała ogólna bibliografia retrospektywna, to do kompendiów J. Glenska oraz J. Jarowieckiego (i spółki autorskiej) zainteresowany badacz będzie wracać stale.

Obie publikacje są dziełami wytrawnych znawców problematyki. Ich publikacje są rezultatem wieloletnich, żmudnych kwerend bibliograficznych, których idea — chyba nie przesadzam zbytnio — rodziła się

u zarania ich pracy badawczej (tom I bibliografii J. Glenska ukazał się w 1973 r.). Są więc pewną próbą podsumowania aktualnych nurtów badawczych. Nie oznacza to jednak bynajmniej rozstania się z dotychczasowym kierunkiem zainteresowań.

Omawiane tu kompendia są raczej inicjatywami prywatnymi, realizowanymi bez wsparcia zainteresowanych instytutów. Ale prócz oczywistych kłopotów natury finansowej przed autorem bibliografii rodzą się inne istotne przeszkody. Wspomina o nich wprost J. Glensk: „Obecnie zaskakiwani jesteśmy wydawnictwami-efemerydami, nie odnotowywanymi przez służbę bibliograficzną, które niejednokrotnie zawierają nader interesujące publikacje dotyczące problematyki regionalnej. Dotyczy to szczególnie druków okolicznościowych, tylko z biegiem przypadku docierających do bibliografa”. Właśnie w tym momencie, gdy scentralizowana służba bibliograficzna została mocno nadwężona, niepomiaralnie wzrasta społeczna użyteczność tego rodzaju fragmentarycznych opracowań bibliograficznych, wychodzących spod pióra wytrwałych badaczy i znawców opisywanej problematyki.

Bibliografia J. Jarowieckiego rejestruje 1668 pozycji zgrupowanych w 17 rozdziałach tematycznych (m.in. prasa ugrupowań politycznych i wojskowych oraz instytucji związanych z rządem polskim na emigracji; prasa ugrupowań i organizacji podziemnych; prasa lewicy społeczno-politycznej, środowisk żydowskich; czasopiśmiennictwo społeczno-kulturalne, literackie i satyryczne; prasa Powstania Warszawskiego, drukarnie konspiracyjne, kolportaż, prasa w poszczególnych regionach). J. Glensk rejestruje 2794 pozycje, uporządkowane w 28 grupach treściowych. Szczególnie obszerny jest rozdział poświęcony biografistyce (1049 pozycji).

Mimo tych czy innych usterek opracowania te należą do udanych przedsięwzięć. W obu bibliografiach brak mi tylko indeksów geograficznych oraz wykazu wykorzystanych źródeł (tytułów czasopism). Drobne potknięcia w niczym nie pomniejszają ich wartości. Tylko złośliwy chochlik sprawił — tak miemam — iż czytelnik nie znajdzie w bibliografii J. Jarowieckiego informacji o książce Bożeny Pietrzyk: *Problemy kultury w prasie konspiracyjnej w latach 1939–1945*, wydanej w Krakowie przez to samo wydawnictwo, które podjęło się edycji *Bibliografii*. Nb. skrętnie odnotowano różne fragmenty tej publikacji (por. poz. 677–680). Nie dotarli autorzy również do pism lokalnych Żywiecczyny („Gazeta Żywiecka”, „Karta Groni”), na łamach których znajdują się liczne publikacje poświęcone m.in. Julianowi Kubielaowi — wydawcy „Sikorki” oraz „Błyskawicy”.